

Helyi tanterv az általános iskola 5–8. évfolyama számára

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

Az alábbi helyi tanterv a Hajdú-Bihar Megyei Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium számára a 2020. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben (1., 5., 9. évfolyamokon) bevezetésre kerülő Nemzeti alaptantervben foglalt szabályozás alapján készült.

A képzés sajátosságai szerint: sajátos nevelési igényű/halmazottan sérült (látássérült, enyhe értelmi fogyatékos) tanulók számára készült.

Témakör – évfolyam	5.	6.	7.	8.
SZEMÉLYES SZÜKSÉGLETTTEL KAPCSOLATOS TEENDŐK	5	5	4	4
ANYAGOK ALAKÍTÁSA, MODELLEZÉS	18	18	13	13
HÁZTARTÁS, GAZDÁLKODÁS, ÉLETMÓD	13	13	9	9
PÁLYAORIENTÁCIÓ	-	-	10	10
ÖSSZESEN	36	36	36	36

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

5 – 8. évfolyam

FEJLESZTÉSI CÉLOK:

- A mindennapi életben előfordul, önmaga ellátásával és a társadalmi környezetben való eligazodással összefüggő ismeretek elsajátítása
- A tevékenységek végzéséhez szükséges képességek és készségek kialakítása
- Olyan képességek, készségek, szokások kialakítása, amelyek segítik az enyhe értelmi fogyatékos tanulót a hétköznapi élet feladatainak ellátásában.

FEJLESZTÉSI FELADATOK:

- Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az ok-okozati összefüggések vizsgálata.
- A gyalogos közlekedés alapvető szabályainak megismertetése és gyakorlása.
- A manuális készségek célirányos fejlesztése a rajzeszközök használatában, pontos mérésben, különféle anyagok nyírásában, vágásában, metszésében.
- Ismeretnyújtás a hulladékgyűjtés és a hulladékhasznosítás formáiról.
- Környezettudatos szemlélet kialakítása.
- Kommunikációs képességek fejlesztése.
- Elemi ismeretek nyújtása a leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezők elkerülésére.

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK:

- Képes legyen a teste és ruházata gondozására, a hozzá kapcsolódó tevékenységek, szokások ismertetése és rendszeres elvégzésére.
- Legyen képes a közvetlen környezete rendben tartására.
- A kulturált étkezés szabályainak betartására.
- Legyen képes a biztonságos gyalogos közlekedés szabályainak alkalmazására a gyakorlatban.
- Ismerje az egészséges életmód érdekében szükséges tennivalókat.
- Legyen ismerete életkorának és képességeinek megfelelően az energiatakarékosságról, a szelektív hulladékgyűjtésről.
- Legyen képes esztétikus alkotások készítésére természetes anyagokból.
- Képes legyen modellek készítésére tervrajz alapján változatos anyagfelhasználással.
- Legyen képes néhány famegmunkálási, alakítási eszköz és technika elsajátítására
- Irányítással használati tárgy készítésére.
- Vegyen részt aktívan a családi életben, képességének megfelelő feladatvállalással.

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIÁK, KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK, ATTITÜDÖK:

- Anyanyelvi kommunikáció
- Természettudományos kompetencia
- Szociális és állampolgári kompetencia
- Matematikai kompetencia
- Esztétikai művészeti tudatosság és kifejezőképesség
- Aktivitás
- Pozitív beállítottság – társakhoz, felnőttekhez, környezethez
- Alapvető illemszabályokkal való azonosulás veszélyhelyzet felismerése, elkerülése
- Környezetvédő, környezetkímélő magatartás
- Egészségmegőrzés, egészséges életmód
- Érdeklődés, érzékenység, nyitottság
- Önismeret, önkifejezés
- Önkontroll, önképzés, önművelődés
- A másság, sérült társak elfogadása

5. évfolyam

FEJLESZTÉSI CÉLOK:

- A kézügyesség és az érzékszervek célirányos fejlesztése, a munkamozdulatok pontosságának, összerendezettségének és tempójának fokozása.
- Érdeklődés felkeltése az ember környezetében megjelenő gyakorlati feladatok megoldására.
- Egyszerű műveletek, munkafogások elsajátítása illetve gyakorlása.
- Törekvés a munkavégzés során a pontosságra és a munka tempójának a fokozására. Kézi szerszámok megismertetése, balesetmentes használata.

FEJLESZTÉSI FELADATOK:

- Tegye képessé a tanulókat a természetes anyagok – fa és feldolgozott formái – tulajdonságainak, felhasználási, alkalmazási területeinek megismerésére.
- Nyújtson segítséget a természetes anyagból történő tárgykészítéshez.
- Készítse fel a tanulókat a becslés és a mérés elvégzésével, lejegyzésével a pontos munkára.
- Alakítsa ki a fa megmunkálásának egyszerű technikáit, műveleti sorrendjeit a modell, készítés munkafolyamatát a szerszámok balesetmentes használatát.
- Nyújtson útmutatást az egészséges életmód kialakítására – az ételkészítési eljárások, testápolási szabályok megismertetésével.
- Ismertesse meg a tanulókat a gyalogos és a tömegközlekedés szabályaival, magatartásformáival.
- Megismertesse a tanulókat a talajmunkák műveleti sorrendjével, alapttechnikáival a szerszámok balesetmentes használatával.
- A szelektív hulladékgyűjtés, az energiatakarékosság megismertetése.
- A családi gazdálkodás elemeinek megismertetése.

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK:

- Legyen képes tanári segítséggel megnevezni és csoportosítani a megismert fa- és papírfajtákat érzékelhető fizikai tulajdonságaik szerint.
- Legyen képes tanári útmutatással tárgykészítési algoritmus készítésére.
- Legyen képes tanári útmutatással a megismert nyersanyagokból egyszerű tárgy, modell készítésére az előkészítő, alakító, szerelő és befejező műveletek alkalmazásával a szerszámok, eszközök balesetmentes használatával.
- Legyen képes tanári segítséggel becslést, mérést végezni és a kapott adatokat lejegyezni.
- Legyen képes tanári segítséggel napirend készítésére az egyéni sajátosságok figyelembevételével.
- Tudjon tanári segítséggel egyszerű ételeket készíteni a megfelelő nyersanyagok és eszközök felhasználásával.
- Legyen képes önállóan, udvariasan és balesetmentesen közlekedni gyalogosan illetve tömegközlekedési eszközökkel.
- Legyen képes önállóan felismerni és elkerülni a gyalogos közúti veszélyhelyzeteket.

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

A HAJDÚ- BIHAR MEGYEI ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM HELYI TANTERVE

- Legyen képes tanári útmutatással dísznövények évszaknak megfelelő ápolására a kerti szerszámok használatával.
- Ismerje a takarékoság jelentőségét és a gazdálkodás alapfogalmait

TANTÁRGYI KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Természettudomány: a serdülőkor sajátosságai, összefüggések felismerése az étkezés minősége és az egészség között, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, viselkedés betegség esetén, veszélyeztető magatartásformák felismerése, a károsító szerek elutasítása, környezetszennyezés, levegő-, talaj-, vízszennyezés.
- Vizuális kultúra: alkotás változatos technikával.
- Digitális kultúra: sikerült alkotások dokumentálása (digitális fénykép), gyűjtőmunka az internet segítségével.
- Matematika: mérés, becslés, kicsinyítés, nagyítás, műveletek végzése, költségvetés.

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

A HAJDÚ- BIHAR MEGYEI ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM HELYI TANTERVE

Témakör	Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek	Fejlesztendő készségek, képességek, attitűdök
SZEMÉLYES SZÜKSÉGLETTEL KAPCSOLATOS TEENDŐK			
Önkiszolgálás Öltözködés Saját ruhanemű gondozása Étkezés	Divattal, öltözködéssel kapcsolatos ismeretek Fehérnemű használat fontossága (napi váltás, mosás). Korszerű, sokoldalú táplálkozás megismerése	Üzletek kínálata, divatlapok tanulmányozása. Tanulmányi séta, üzletek kínálata, saját tapasztalat elmondása.	Önállóság, önellátás. Tájékozódás térben. Ár-érték arány megértése. Szimbólumok, jelek megismerése és használata. Alkalmazkodás, tolerancia.
Tisztálkodás (a pubertáskor testi higiénéje)	Megbízható, önálló tisztálkodás, körömápolás.		
Közlekedés Gyalogos közlekedés Tömegközlekedés Kerékpáros közlekedés Illemszabályok Jelzőtáblák	Kerékpározás szabályainak ismerete. Előzékenység, udvariasság. A közlekedési táblák ismeretének bővítése. Közlekedési információk, járatok menetrendje a megállóban. Veszélyhelyzetek, baleseti tényezők tömegközlekedésben. Veszélyhelyzetek megelőzése, elkerülése.	Tanulmányi séta. A közúti megállóhelyeken kifüggesztett menetrend megismerése. Vészhelyzetek a tömegközlekedésben – elemzés, tapasztalatgyűjtés, tájékozódás.	
ANYAGOK ALAKÍTÁSA, MODELLEZÉS			
Papírmunkák	Papír (selyempapír, karton, krepp-papír, újságpapír, hullámpapír) megmunkálása Tárgyak készítése alkalmakra (jelmez, álarc, dekoráció, ajándék). Papírfajták vizsgálata, csoportosítása, felhasználásának a területei. Tárgykészítés kartonpapírból.	Anyagok felismerése, csoportosítása érzékelhető tulajdonságaik szerint. Anyagvizsgálat módszereinek alkalmazása. Tapasztalatszerzés új anyagok tulajdonságairól. Tárgykészítő eljárás elsajátítása. A vizsgált anyagok megmunkálásához szükséges szerszámok, eszközök balesetmentes használata. Anyagok felismerése, csoportosítása érzékelhető tulajdonságok szerint. Emberi alkotással létrehozott terek, formák esztétikuma. Anyag, forma, funkció szempontjai az elemzésnél.	Kreativitás, formaérzékelés. Finommotoros mozgáskoordináció. Kognitív alapon megvalósuló alkotó tevékenység. Takarékos anyaghasználat. Környezetvédelem. Újrahasznosítás.

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

A HAJDÚ- BIHAR MEGYEI ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM HELYI TANTERVE

Drót, zsineg, fonal, alufólia, gyöngy alakítása	Formák, tárgyak kész minta és egyéni elképzelés alapján.	Anyagok felismerése, csoportosítása érzékelhető tulajdonságaik szerint.	
Természetes anyagok használata	Fonás, sodrás, hajlítás. Tárgykészítés gyöngyfűzéssel. Gyöngyfűzés – egyszerű divatékszer. Kézi kötés alapjai.	Anyagvizsgálat módszereinek alkalmazása. Tapasztalatszerzés új anyagok tulajdonságairól. Tárgykészítő eljárás elsajátítása. A vizsgált anyagok megmunkálásához szükséges szerszámok, eszközök balesetmentes használata.	
Modellezés	Fonalfajták. Fonalfajták összetétele, vizsgálata, tulajdonságaik. Természetes anyagok átalakítása, anyagvizsgálatok, anyagok csoportosítása Toboz, makk, csuhé, kavics, parafa, termékek felhasználásával babák, díszek, képek készítése (festés, ragasztás). A becslés a mérés pontossága Egyszerű ház megtervezése, alaprajz, nézeti rajzok és látszati rajz alapján.	Anyagok felismerése, csoportosítása érzékelhető tulajdonságok szerint. Emberi alkotással létrehozott terek, formák esztétikuma.	
Hulladékkezelés	Építés, szerelés fémépítő, és tetszés szerinti építőjáték felhasználásával (autó, daru, kerítés, jelzőlámpa). A fa az otthonunkban, faanyagok és deszka darabolása, faragása. Rétegelt lemez előállítás, tulajdonságainak vizsgálata. Rétegelt lemez vágása megmunkálása. Puhafa ragasztása, faragása, szögelése, szögek kihúzása kalapács, fogó használata (képkeret). Törekvés a takarékos anyaghasználatra, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás területeinek megismerése, lehetőségek szerinti gyakorlása.	Anyag, forma, funkció szempontjai az elemzésnél.	

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

A HAJDÚ- BIHAR MEGYEI ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM HELYI TANTERVE

Ételkészítés	Vendéglátás (szituációs gyakorlatok).	Egyszerű ételkészítés tanári utasítással.	
Gazdálkodás	A család költségvetése bevétel, kiadás. Közüzemi számlák tanulmányozása, összehasonlítása (a tapasztaltak elemzése).		
Vásárlás	Vásárlások tervezése.	Vásárlás boltban.	
HÁZTARTÁS, GAZDÁLKODÁS, ÉLETMÓD		Mérési eredmények leolvasása, lejegyzése. Munkamenet elkészítése tanári útmutatással, a tanult algoritmussal. Makett készítése. Különböző méretű csavarok, anyák összeszerelése.	
Egészség-betegség, betegségmegelőzés	Különböző szituációk feldolgozása (tréning, szerepjáték).		
Egészséges életmód		Mozgás, sport területei a mindennapi tevékenységek között (testedzés, kondicionálás, természetjárás). A zöldségek szerepe az egészséges táplálkozásban.	Tisztaság, higiénia betartása.
Takarékos energiafogyasztás	A víz-, elektromosság-, hőenergia használata során alkalmazható takarékosági technikák.		Takarékosság. Vásárlási szokások, pénzhasználat. Fontossági sorrend, ütemezés.
Házimunkák Lakásgondozás	Rendszeres és időközönként szükséges munkák elvégzése (csoportosítás, gyakorlás, tanulmányi séta)	Részvétel az egyszerű háztartási munkákban, házkörüli teendőkben.	

TOVÁBB HALADÁS FELTÉTELEI:

- Ápolt, kulturált megjelenés, következetes és rendszeres testápolás.
- Az élelmiszerek ismerete és csoportosítása az egészséges táplálkozás megvalósítása és az étkezési zavarok elkerülése érdekében.
- A test változásainak érzékelése, a pubertáskornak megfelelő higiéniai szokások bevezetése.
- Önállóság a gyalogos és közösségi közlekedésben, a kerékpáros közlekedés szabályainak elsajátítása.
- Új anyagok és újabb technikák megismerése a tárgyak alakításához, modellek készítéséhez.
- Az egészséges életmód érdekében szükséges tennivalók körének bővítése.

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

A HAJDÚ- BIHAR MEGYEI ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM HELYI TANTERVE

- A tanuló életkorának és képességeinek megfelelően ismeretek az energiatakarékosságról, a szelektív hulladékgyűjtésről.
- A gazdálkodással és pénzhasználattal kapcsolatos fogalmak megismerése.

ÉRTÉKELÉS: 1-5 SKÁLÁN TÖRTÉNŐ OSZTÁLYOZÁS.

6. évfolyam

FEJLESZTÉSI CÉLOK:

- A finommotorika továbbfejlesztése, balesetmentes eszköz- és szerszámhasználat, takarékos anyagfeldolgozás, olyan technikai ismeretek, képességek, készségek elsajátítása, amelyek az élet szervezésében nélkülözhetetlenek.
- Takarékos anyaghasználat vizuomotorikus koordináció kialakítása.

FEJLESZTÉSI FELADATOK:

- Megismertesse a tanulókat a fafeldolgozás folyamatával, tárgykészítés során a forma-funkció-anyag összefüggéseivel.
- Megismertesse a tanulókat a környezetünkben előforduló műanyagok tulajdonságaival, felhasználási, alkalmazási területeivel.
- Gyakoroltassa be a fa megmunkálásának, részek illesztésének egyszerű technikáit, műveleti sorrendjét, szerszámok balesetmentes használatát.
- Tegye képessé a tanulókat makettek, modellek építésére faanyagokból, szerelő elemekből.
- Nyújtson ismereteket az egészséges életmód kialakítására – étrend, ételkészítési eljárások, higiéniai szokások baleset-megelőzési módok megismertetésével.
- Útmutatást adjon a közlekedési menetrendek használatához.
- Megismertesse a tanulókat a KRESZ-táblák típusaival illetve szabályaival.
- Ismertesse meg a tanulókat a helyes növényápolás és vízgazdálkodás szabályaival.
- Nyújtson alapvető gazdálkodási ismereteket, ismertesse meg a takarékoság formáit és területeit
- Gyakoroltassa szelektív hulladékgyűjtést

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK:

- Legyen képes önállóan a fémépítő készlet elemeinek a felhasználásával modellt készíteni.
- Tudjon tanári segítséggel egytálélt készíteni a megfelelő nyersanyagok, az ismert műveletek és elektromos berendezések alkalmazásával.
- Ismeretei segítségével legyen képes elsődlegesen részesíteni háztartási baleset sérültjét a háztartási gépek áramtalanításának a figyelembevételével.

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

A HAJDÚ- BIHAR MEGYEI ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM HELYI TANTERVE

- Tudja önállóan használni a helyi tömegközlekedési eszközöket.
- Legyen képes tanári irányítás mellett a dísznövények ápolására a kerti szerszámok balesetmentes használatára.
- Nevezze meg önállóan a veszélytelen növényvédelmi eljárásokat.
- Ismerje a takarékos anyag, energia és pénzgazdálkodás lehetőségét
- Lássa be a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát

TANTÁRGYI KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Természettudomány: a serdülőkor sajátosságai, összefüggések felismerése az étkezés minősége és az egészség között, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, viselkedés betegség esetén, veszélyeztető magatartásformák felismerése, a károsító szerek elutasítása, környezetszennyezés, levegő-, talaj-, vízszennyezés.
- Vizuális kultúra: alkotás változatos technikával.
- Digitális kultúra: sikertelen alkotások dokumentálása (digitális fénykép), gyűjtőmunka az internet segítségével.
- Matematika: mérés, becslés, kicsinyítés, nagyítás, műveletek végzése, költségvetés.

Témakör	Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek	Fejlesztési készségek, képességek, attitűdök
SZEMÉLYES SZÜKSÉGLETTTEL KAPCSOLATOS TEENDŐK			
Önkiszolgálás Öltözködés Saját ruhanemű gondozása Étkezés	Divattal, öltözködéssel kapcsolatos ismeretek (üzletek kínálata, divatlapok tanulmányozása, egyéni ízlés, előnyös viselet, öltözködési stílus). Fehérnemű használat fontossága (napi váltás, mosás). Korszerű, sokoldalú táplálkozás megismerése Fogyókúra, táplálkozási zavarok felismerése.	Tanulmányi séta, üzletek kínálata, saját tapasztalat elmondása.	Önállóság, önellátás. Tájékozódás térben. Ár-érték arány megértése. Szimbólumok, jelek megismerése és használata. Alkalmazkodás, tolerancia.
Tisztálkodás (a pubertáskor testi higiéniéje)	Megbízható, önálló tisztálkodás, körömápolás, testápoló szerek használatának gyakorlása. Dezodorálás.		

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

A HAJDÚ- BIHAR MEGYEI ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM HELYI TANTERVE

Közlekedés Tömegközlekedés Kerékpáros közlekedés Illemszabályok Jelzőtáblák	Az időjárás hatása a közlekedés biztonságára (gyűjtőmunka, baleseti leírások, statisztika). Kerékpározás szabályainak ismerete. Előzékenység, udvariasság. A közlekedési táblák ismeretének bővítése, Információk a tömegközlekedésről, menetrend, késés, jegyelővétel. KRESZ-szabályok. Tiltó KRESZ táblák.	Tanulmányi séta forgalmas csomópontokon, közlekedési parkban. Autóbusz és vasúti menetrend használata. KRESZ táblák lejegyzése, KRESZ dominó készítése.	
ANYAGOK ALAKÍTÁSA, MODELLEZÉS			
Papírmunkák	Papírfajták, papírmunkák, dísz és használati tárgyak. Papír (selyempapír, karton, kreppapír, újságpapír, hullámpapír) megmunkálása (karcolás, festés, lyukasztás, ragasztás, papírmasé)	Dísz- és csomagoló papír felhasználása. Karton megmunkálása. Tárgyak készítése alkalmakra (jelmez, álarc, dekoráció, ajándék).	Kreativitás, formaérzékelés. Finommotoros mozgáskoordináció. Kognitív alapon megvalósuló alkotó tevékenység.
Drót, zsinor, fonal, alufólia, gyöngy alakítása	Formák, tárgyak kész minta és egyéni elképzelés alapján. Fonás, sodrás, hajlítás. Kézi kötés – egyszerű minta kötése. Tárgykészítés gyöngyfüzéssel – egyszálalás fűzőmód. Kötés: gyöngyfüzés leírásai, jelei	Sima és fordított szemek egyenletes kötése, ritmikus ismétlődéssel. Gyöngyfüzés – egyszerű divatékszer készítése.	Takarékos anyaghasználat. Környezetvédelem. Újrahasznosítás.
Természetes anyagok használata	Toboz, makk, csuhé, kavics, parafa, termések felhasználásával babák, díszek, képek készítése (festés, ragasztás).		

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

A HAJDÚ- BIHAR MEGYEI ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM HELYI TANTERVE

Modellezés	Egyszerű ház megtervezése, alaprajz, nézeti rajzok és látszati rajz alapján. Makett készítése. A házépítés modellezése. Építőanyagok megismerése tanulmányi kirándulások során (építkezés, szaküzlet felkeresése). Építés, szerelés fémépítő és tetszés szerinti építőjáték felhasználásával (autó, daru, kerítés, jelzőlámpa). Különböző méretű csavarok, anyák összeszerelése. Puhafa ragasztása, faragása, szögelése, szögek kihúzása, kalapács, fogó használata (képkeret).	Konstruálás, modellezés rétegelt lemezből és szerelő elemekkel. Szerelés rajz alapján. Szerszámok balesetmentes használata. Egyszerű műszaki rajzok leolvasása, mérés. Konstruáláshoz, szereléshez szükséges algoritmus készítése irányítással. Modellépítés fából, fémből algoritmus alkalmazásával. Jártasság az egyszerű modell, makett készítésben. Megmunkáláshoz szükséges eszközök balesetmentes használata.	
Hulladékkezelés.	Törekvés a takarékos anyaghasználatra, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás területeinek megismerése, lehetőségek szerinti gyakorlása.		
HÁZTARTÁS, GAZDÁLKODÁS, ÉLETMÓD			
Egészség-betegség, betegségmegelőzés	Különböző szituációk feldolgozása	Tréning, szerepjáték.	Tisztaság, higiénia betartása. Takarékosság.
Egészséges életmód	Táplálkozás: javasolt és kevésbé javasolt élelmiszerek gyűjtése, csoportosítása Mozgás, sport területei a mindennapi tevékenységek között (testedzés, kondicionálás, természetjárás).		Vásárlási szokások, pénzhasználat. Fontossági sorrend, ütemezés.
Takarékos energiafogyasztás	A víz-, elektromosság-, hőenergia használata során alkalmazható takarékosági technikák (energiatakarékos égők, szigetelés, odafigyelés a vízcsapok kifogástalan működésére)		

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

A HAJDÚ- BIHAR MEGYEI ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM HELYI TANTERVE

Házimunkák Lakásgondozás	Rendszeres és időközönként szükséges munkák elvégzése (csoportosítás, gyakorlás, tanulmányi séta) Tevékenység tervezése, gyakorlása, utómunkák. A környezet, a háztartás rendjének alakulása. Elsősegélynyújtás háztartási balesetnél. A rendszeres étkezés élettani hatása. Napi étrend Zöldség- és gyümölcsfogyasztás. Főzési előkészületek. Konyhai és háztartási gépek. Konyhaeszközök karbantartása Vendéglátás (szituációs gyakorlatok).	Ételkészítési gyakorlatok Egyszerű konyhatechnológiai ételkészítési módok, eljárások. Jártasság egytálétel készítésében. Változatosság megtapasztalása az étkezésben. Egyszerű konyhatechnikai eszközök használata.	
Gazdálkodás Vásárlás	A család költségvetése bevétel, kiadás. Közüzemi számlák tanulmányozása, összehasonlítása (a tapasztaltak elemzése). Átmeneti pénzügyi zavarok kezelése. Zsebpénz, háztartási pénz, vásárlások tervezése, akciók, kedvezmények, diszkont, internetes vásárlás.		

TOVÁBB HALADÁS FELTÉTELEI:

- Ápolt, kulturált megjelenés, következetes és rendszeres testápolás.
- Az élelmiszerek ismerete és csoportosítása az egészséges táplálkozás megvalósítása és az étkezési zavarok elkerülése érdekében.
- A test változásainak érzékelése, a pubertáskornak megfelelő higiéniai szokások bevezetése.
- Önállóság a gyalogos és közösségi közlekedésben, a kerékpáros közlekedés szabályainak elsajátítása.
- Új anyagok és újabb technikák megismerése a tárgyak alakításához, modellek készítéséhez.
- Az egészséges életmód érdekében szükséges tennivalók körének bővítése.
- A tanuló életkorának és képességeinek megfelelően ismeretek az energiatakarékosságról, a szelektív hulladékgyűjtésről.
- A gazdálkodással és pénzhasználattal kapcsolatos fogalmak megismerése.

ÉRTÉKELÉS: 1-5 SKÁLÁN TÖRTÉNŐ OSZTÁLYOZÁS.

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

7. évfolyam

FEJLESZTÉSI CÉLOK:

- A tanulók felkészítése a gyakorlati életben előforduló általános technikai ismeretekre, problémákra és azok megoldására.
- Az emberi környezetben előforduló gyakorlati feladatok megoldása.
- A mindennapi életben használt anyagok kézi megmunkálásával, a kézi eszközök (szerszámok) használatával kapcsolatos ismeretek, tevékenységek, képességek fejlesztése.

FEJLESZTÉSI FELADATOK:

- Megismertesse a tanulókat a fémek, textilek tulajdonságaival a felhasználási és alkalmazási területeivel, megmunkálásuk technikáival, műveleti sorrendjével a szerszámok balesetmentes használatával a tárgykészítés során.
- Bővítse ismereteiket a műszaki rajzi jelölések témakörében egyszerű rajzos ábrák készítése során.
- Megismertesse a tanulókat a közlőművek típusaival, tulajdonságaival működési elveivel.
- Bővítse ismereteiket az egészséges életmód kialakítására – étrend összeállításával, ételkészítési eljárások.
- Elmélyítse a tanulók gyalogos és kerékpáros közlekedéssel kapcsolatos ismereteit.
- A takarékos pénz, anyag és energiahasználat beláttatása
- Alapozza meg a tudatos vásárlói magatartást
- Ismertesse meg a pályaválasztási alapfogalmait, adjon segítséget a pályaválasztási érettség kialakításában

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNY:

- Legyen képes önállóan megnevezni a közlőművek fajtáit és működési elveit általa készített modelleken.
- Készítsen algoritmus alkalmazásával, tanári útmutatással működő modellt, makettet: a tervező, előkészítő, alakító, szerelő, befejező műveletek alkalmazásával, balesetmentes szerszámhasználattal.
- Legyen képes önállóan heti étrend összeállítására a szervezet működéséhez szükséges anyagok – vitaminok, ásványi anyagok – figyelembevételével.
- Tudjon tanári útmutatással főzött, párolt ételt készíteni, megfelelő nyersanyagok, eszközök és ételkészítési technikák alkalmazásával.
- Nevezze meg önállóan az útkereszteződésekben kialakuló veszélyhelyzeteket.
- Legyen képes önállóan útvonaltervet készíteni.
- Tanári útmutatással legyen képes balesetmentes szerszámhasználattal elvégezni a gyomtalanítást.
- Fedezze fel a takarékos pénz, anyag és energiahasználat jelentőségét
- Nyerjen tapasztalatot a tudatos vásárlás gyakorlatában

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

- Láss be az érdeklődés, a képességek és a készségek szerepét a pályaválasztásban

TANTÁRGYI KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Digitális kultúra: tájékozódás az interneten, menetrend használata, útvonaltervezés.
- Természettudomány: egyszerű szerkezetek működési elve, tájékozódás a térképen, balesetvédelmi ismeretek
- Matematika: kamatszámítás, százalék-számítás,
- Magyar nyelv és irodalom: értő olvasás, fogalmazási készség.

Témakör	Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek	Fejlesztési készségek, képességek, attitűdök
SZEMÉLYES SZÜKSÉGLETTEL KAPCSOLATOS TEENDŐK			
Önkiszolgálás	Önállóság a személyes teendők elvégzésében: a szolgáltatások rendszeres igénybevétele, fodrász, bőrápolás, kozmetikai szerek, sminkelés, körömápolás. Tűlzások kerülése.	A tanultak alkalmazása a napi tevékenységekben,	Önállóság, önellátás. Tájékozódás térben. Ár-érték arány megértése. Szimbólumok, jelek megismerése és használata. Alkalmazkodás, tolerancia.
Közlekedés Kerékpáros közlekedés A kerékpár biztonsági rendszerei Veszélyhelyzetek Elsősegélynyújtás	Közlekedési útvonal kiválasztása. A közlekedési szabályok ismerete és betartása. Tájékozódás a térképen, menetrendben. KRESZ táblák. A közlekedési jelzések. A közúti jelzőtáblák értelmezése. Baleseti okok, elsősegélynyújtás – előadás. A kerékpár biztonsági rendszere.	Közlekedési táblák lejegyzése, rendszerzése. Elsősegélynyújtás baleset esetén. Menetrend olvasása A kerékpár biztonsági rendszereinek elemzése, szerelése, használata. Veszélyhelyzetek a közúton – elemzés.	
ANYAGOK ALAKÍTÁSA, MODELLEZÉS			

Modellezés	<p>Általánosan használt egyszerű gépek, berendezések (működő modellek) készítése, tanulmányozása.</p> <p>Csengő, elemlámpa, izzó ellenőrzése, belső égésű motor modelljének tanulmányozása.</p> <p>Vasúti pálya, vasúti modell működésének megfigyelése.</p> <p>Makett készítése változatos anyagokból, építőelemekből.</p> <p>Alaprajz, térkép tanulmányozása, készítése, eligazodás alaprajzon, térképen.</p>	<p>Közlőművek megfigyelése, szerelése, készítése fémépítő készlet felhasználásával.</p> <p>Modellépítés fából algoritmus alkalmazásával.</p> <p>Jártasság a modell készítésében (működő).</p>	<p>Kreativitás, formaérzékelés.</p> <p>Finommotoros mozgáskoordináció.</p> <p>Kognitív alapon megvalósuló alkotó tevékenység.</p> <p>Takarékos anyaghasználat.</p> <p>Környezetvédelem.</p> <p>Újrahasznosítás.</p>
HÁZTARTÁS, GAZDÁLKODÁS			
Háztartástani és életviteli ismeretek	<p>Táplálkozási ismeretek</p> <p>Ételkészítési gyakorlatok, összetett konyhai berendezések</p> <p>Fejlődés és táplálkozás összefüggései.</p> <p>Ételkészítési eljárások.</p> <p>A magyar konyha jellemzői. Esztétikus terítés.</p>	<p>Az egészséges táplálkozás jelentősége. A kamaszok étrendjének az összeállítása, példák a helyes táplálkozásra.</p> <p>Jártasság a főzésben, párolásban, sütés, habarásban, a terítési ismeretekben. Összetett technikai rendszer elemzése.</p>	<p>Tisztaság, higiénia betartása.</p> <p>Takarékosság.</p> <p>Vásárlási szokások, pénzhasználat.</p> <p>Fontossági sorrend, ütemezés.</p>
Vásárlás, csere	<p>Vásárlás során lényeges körülmények mérlegelése. Vásárolt áru cseréje, a feltételek ismerete.</p>	<p>Vásárlási gyakorlat</p>	
Háztartási pénzgazdálkodás	<p>Bevétel, kiadás tervezése, fiktív és valós adatokkal. Közüzemi számlák</p>	<p>Közüzemi számlák tanulmányozása, értelmezése.</p>	
Felelős pénzkezelés	<p>Készpénz, bankkártya használata.</p> <p>Megtakarítások, kölcsön, törlesztés.</p>	<p>Gyakorlati példák gyűjtése</p>	
PÁLYAORIENTÁCIÓ			
Önismeret. Képességek. Főbb érdeklődési területek	<p>Szívesen végzett tevékenységek, érdeklődés irányának számbavétele, megfogalmazása.</p>	<p>Önismereti foglalkozások, tréning,</p>	

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

Pályaválasztással kapcsolatos alapfogalmak	A felmerült alapfogalmak megismerése, értelmezése.	Gyakorlati példák keresése, megbeszélése.	
Pályaképek, pályatükrök, egyes foglalkozások megismerése	Foglalkozások: készségek, tevékenységek, eszközök.	A szükséges készségek, végzett tevékenységek és eszközök számbavétele.	
Pályaalkalmasság	Foglalkozások és személyes képességek, készségek	A vizsgált foglalkozásokhoz szükséges képességek, készségek számbavétele.	

TOVÁBB HALADÁS FELTÉTELEI:

- Ápolt, kulturált megjelenés, következetes és rendszeres testápolás.
- Tájékozódás térképen, közlekedési jelzések felismerése és alkalmazása.
- Menetrend használata. Közlekedéssel kapcsolatos tájékoztatás figyelemmel kísérése.
- Működő modellek készítése irányítással.
- Vásárlással, szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos fogyasztóvédelmi szabályok és információk ismerete.
- Háztartási pénzgazdálkodás, felelős pénzkezelés elemeinek megértése, az ismeretek alkalmazása.
- Pályaválasztás során felmerülő szempontok és teendők megismerése és mérlegelése a helyes döntés érdekében.

ÉRTÉKELÉS: 1-5 SKÁLÁN TÖRTÉNŐ OSZTÁLYOZÁS.

8. évfolyam

FEJLESZTÉSI CÉLOK:

- A mindennapi életben előforduló gyakorlati ismertek átadása, készségek, képességek kialakítása, fejlesztése, melyek felkészítik a tanulókat az önálló életvitelre.
- Állóképesség, tűrőképesség, együttműködési készség kialakítása.

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- Nyújtson ismereteket a tanulóknak a faipari nyersanyagok tulajdonságairól, felhasználási és alkalmazási területeiről, megmunkálásuk technikáiról, műveleti sorrendjéről, a szerszámok balesetmentes használatáról a tárgykészítés során.
- Gyakoroltassa be a fa és faipari nyersanyagok – termékek – megmunkálásának összetett technikáit, műveleti sorrendjeit a szerszámok balesetmentes használatát épített, szerelt modellek készítése során.
- Elmélyítse ismereteiket az egészséges életmód kialakításában ételkészítési, eljárások az esztétikus célszerű lakókörnyezet bemutatásával.
- Sajátíttassa el a balesetmentes kerékpáros közlekedéshez szükséges helyes magatartásformákat.
- Ismertesse meg a háztartás pénzgazdálkodás alapelveit.
- Alapozza meg a tudatos vásárlói magatartást és a felelős pénzhazsnálat gyakorlatát.
- Nyújtson segítséget a pályaválasztási érettség kialakításában.

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK:

- Tudjon tanári útmutatással sütőben ételt készíteni a megfelelő nyersanyagok, eszközök és ételkészítési technikák alkalmazásával.
- Legyen képes önállóan felsorolni a vasúti-, közúti-, vízi- közlekedésbiztonsági rendszereket képek segítségével.
- Tudjon felügyelet mellett balesetmentesen közlekedni kerékpárral közúton a közúti jelzőtáblák és útburkolati jelek figyelembevételével.
- Legyen képes önállóan elvégezni a tavaszi növényápolási munkákat balesetmentes szerszámhasználattal.
- Hasonlítsa össze a díszkertet és a haszonkertet a kert építőelemeinek a felhasználásával.
- Tudjon tanári irányítással természetes anyagokból munkadarabokat készíteni.
- Legyen képes tanári felügyelet mellett a konyhai és háztartási gépeket használni.
- Alkalmazza munkája során a tanult ismereteket a kötés, a varrás és a papírmunkák során.
- Fedezze fel a takarékos pénz, anyag és energiahasználat jelentőségét
- Nyerjen tapasztalatot a tudatos vásárlás és felelős pénzhazsnálat gyakorlatában
- Lássa be pályaalakmasság szerepét a pályaválasztásban, szerezzen tapasztalatot a munkaerőpiacon

TANTÁRGYI KAPCSOLÓDÁSI PONTOK:

- Digitális kultúra: tájékozódás az interneten, menetrend használata, útvonaltervezés.
- Természettudomány: egyszerű szerkezetek működési elve, tájékozódás a térképen, balesetvédelmi ismeretek
- Matematika: kamatszámítás, százalék-számítás,

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

- Magyar nyelv és irodalom: értő olvasás, fogalmazási készség.

Témakör	Fejlesztési ismeretek	Fejlesztési tevékenységek	Fejlesztési készségek, képességek, attitűdök
SZEMÉLYES SZÜKSÉGLETTTEL KAPCSOLATOS TEENDŐK			
Önkiszolgálás	Önállóság a személyes teendők elvégzésében. Szolgáltatások rendszeres igénybevétele, fodrász, bőrápolás, kozmetikai szerek, sminkelés, körömápolás. Túlzások kerülése.	A tanultak alkalmazása a napi tevékenységekben	Önállóság, önellátás. Tájékozódás térben. Ár-érték arány megértése. Szimbólumok, jelek megismerése és használata.
Közlekedés Közúti kerékpáros közlekedés Közlekedési rendszerek	A település közlekedési viszonyainak ismerete. A kerékpáros közlekedés gyakorlata. Tájékozódás a térképen. Közlekedési útvonal kiválasztása. A közlekedési szabályok ismerete és betartása. Tájékozódás a menetrendben.	Balesetmentes kerékpáros közlekedés gyakorlása. Közúti jelzőtáblák, útburkolati jelek ismerete.	Alkalmazkodás, tolerancia.
ANYAGOK ALAKÍTÁSA, MODELLEZÉS			

<p>Modellezés</p>	<p>Épített és szerelt modellek különböző anyagokból. Általánosan használt egyszerű gépek, berendezések (működő modellek) készítése, tanulmányozása. Csengő, elemlámpa, izzó ellenőrzése, belső égésű motor modelljének tanulmányozása. Vasúti pálya, vasúti modell működésének megfigyelése. Világítás, fűtés, vízhasználat (balesetmentes, szakszerű használat, időzítő, fokozat beállítása) az eszközök megfigyelése működés közben. Háztartási eszközök hibájának megfigyelése (csöpögő csap, WC tartály, festékhiba, szobanövény átültetése) és javítása irányítással. Makett készítése változatos anyagokból, építőelemekből. Alaprajz, térkép tanulmányozása, készítése,</p>	<p>Épített, szerelt modellek készítése, algoritmus alkalmazásával. Mégmunkáláshoz szükséges eszközök önálló kiválasztása, balesetmentes használata.</p> <p>Háztartási gépek balesetmentes használata</p> <p>Eligazodás alaprajzon, térképen.</p>	<p>Kreativitás, formaérzékelés. Finommotoros mozgáskoordináció. Kognitív alapon megvalósuló alkotó tevékenység. Takarékos anyaghasználat. Környezetvédelem. Újrahasznosítás.</p>
-------------------	--	--	--

HÁZTARTÁS, GAZDÁLKODÁS			
<p>Háztartástani és életviteli ismeretek</p>	<p>Konyhai és háztartási gépek. Főzési előkészületek. Helyes táplálkozás következménye. A család egészsége Táplálkozási ismeretek Lakáskultúra Ételkészítési gyakorlatok Szelektív hulladékgyűjtés.</p>	<p>Az életkorfüggő étrend megismerése. A helyes táplálkozás egészségmegőrző szerepe. A helytelen táplálkozás következményeinek az ismerete. Családi ünnepek tervezése. Ételkészítés, sütés. Lakásberendezések elemzése. Gépek használata.</p>	<p>Tisztaság, higiénia betartása. Takarékosság. Vásárlási szokások, pénzhasználat. Fontossági sorrend, ütemezés.</p>

Vásárlás. Szavatosság. Jótállás. Garancia. Csere.	Vásárlás során lényeges körülmények mérlegelése. Szavatossági idő, kezelés, fogyaszthatóság, tárolás módja a piktogramokon. Piktogramok megfigyelése, leolvasása. Vásárolt áru cseréje, a feltételek ismerete.	Vásárlási gyakorlat	
Háztartási pénzgazdálkodás	Közüzemi számlák tanulmányozása, értelmezése. Háztartási füzet használata (zsebpénz felhasználásának figyelemmel kísérése, a kiadások elemzése, hasznos, vagy haszontalan célra költötte-e, gyűjtés nagyobb vásárlás megvalósítására) Késszépénz, bankkártya használata.	Háztartási füzet készítése	
Felelős pénzkezelés.	Megtakarítások, kölcsön, törlesztés. Viselkedés, tennivalók, szükséges dokumentumok a banki szolgáltatás igénybevételéhez.	Bank felkeresése.	
PÁLYAORIENTÁCIÓ			
Önismeret. Képességek. Főbb érdeklődési területek.	Szívesen végzett tevékenységek, érdeklődés irányának számbavétele, megfogalmazása.	Önismereti foglalkozások, tréning,	
Pályaválasztással kapcsolatos alapfogalmak.	A felmerült alapfogalmak megismerése, értelmezése.	Gyakorlati példák keresése, megbeszélése.	
Pályaképek, pályatükrök, egyedülálló foglalkozások megismerése.	Foglalkozások, a szükséges készségek a végzett tevékenységek, eszközök számbavétele.	Üzemlátogatás. Munkahelyek, foglalkozások megfigyelése.	
Pályaalakultság.	A vizsgált foglalkozásokhoz szükséges képességek, készségek számbavétele.		
Pályaválasztással kapcsolatos dokumentumok.	Önéletrajz készítése, jelentkezési lap tanulmányozása, kitöltése.	Önéletrajz írása	

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes

Továbbtanulási, szakmatanulási lehetőségek.	Pályaválasztási kézikönyv, szakmákkal kapcsolatos ismertető tanulmányozása.	Pályaválasztási tanácsadó felkeresése,	
A munkavállalás feltételei	Tájékozódás a munkaerőpiacon.	Dokumentumelemzés	

TOVÁBB HALADÁS FELTÉTELEI:

- Ápolt, kulturált megjelenés, következetes és rendszeres testápolás.
- Tájékozódás térképen, közlekedési jelzések felismerése és alkalmazása.
- Menetrend használata. Közlekedéssel kapcsolatos tájékoztatás figyelemmel kísérése.
- Működő modellek készítése irányítással.
- Vásárlással, szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos fogyasztóvédelmi szabályok és információk ismerete.
- Háztartási pénzgazdálkodás, felelős pénzkezelés elemeinek megértése, az ismeretek alkalmazása.
- Pályaválasztás során felmerülő szempontok és teendők megismerése és mérlegelése a helyes döntés érdekében.

ÉRTÉKELÉS: 1-5 SKÁLÁN TÖRTÉNŐ OSZTÁLYOZÁS.

2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben érvényes